



บทที่ 1

## บทนำ

รอยัลเยลลี่ (royal jelly) เป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติที่ได้จากผึ้ง จัดเป็นอาหารเสริมเพื่อสุขภาพที่มีคุณค่าต่อร่างกาย มีประโยชน์ในด้านการศึกษาและเภสัชกรรมเช่น มีฤทธิ์ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียและเชื้อราบางชนิดได้(1,2) มีฤทธิ์ด้านการเจริญของเซลล์มะเร็งและเนื้องอกบางชนิดได้(3,4) นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นส่วนผสมของเครื่องสำอางได้โดยอาจผสมทำเป็นครีมบำรุงผิว

รอยัลเยลลี่มีราคาค่อนข้างแพง โดยจะมีราคากิโลกรัมละ 3,000 - 5,000 บาท ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการผลิตรอยัลเยลลี่ในแต่ละครั้งจะได้รอยัลเยลลี่ในปริมาณน้อยมาก (5) คนญี่ปุ่นชอบบริโภครอยัลเยลลี่กันมาก โดยจะบริโภครอยัลเยลลี่ประมาณปีละ 200 ตัน (5) ประเทศญี่ปุ่นเองผลิตรอยัลเยลลี่ได้ไม่เพียงพอกับความต้องการจึงต้องสั่งซื้อจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน, ประเทศไต้หวัน และประเทศไทย สำหรับประเทศไทยมีการเลี้ยงผึ้งมากทางภาคเหนือตอนบนของประเทศ ซึ่งแต่ก่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งจะใช้ประโยชน์เพียงน้ำผึ้ง, ไขผึ้ง, เกสร แต่ในปัจจุบันเกษตรกรหันมาสนใจผลิตรอยัลเยลลี่เป็นหลัก ซึ่งสามารถเป็นสินค้าออกไปญี่ปุ่นและไต้หวันได้เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งได้เป็นอย่างดี (5)

โดยทั่วไปรอยัลเยลลี่จะมีลักษณะเป็นของเหลวสีขาวครีม มีความหนืด และมีฤทธิ์เป็นกรด (6) เมื่อเก็บรอยัลเยลลี่ที่อุณหภูมิห้อง รอยัลเยลลี่จะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายโดยจะเปลี่ยนจากของเหลวข้นสีขาวครีม เป็นสีเหลืองอ่อนและเข้มข้นอย่างช้า ๆ หลังจากเก็บไว้หลายอาทิตย์และจะมีรสเปรี้ยวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (7,8) การเก็บรอยัลเยลลี่ไว้ในสภาพแช่แข็งอุณหภูมิประมาณ -18 องศาเซลเซียส จะทำให้มีอายุการเก็บได้นานขึ้น แต่ไม่สะดวกในการนำมาใช้ ดังนั้นจึงต้องแปรรูปรอยัลเยลลี่โดยการทำให้เยือกแข็ง รอยัลเยลลี่ที่ผ่านการทำให้เยือกแข็งจะมีลักษณะเป็นของแข็ง มีความข้นต่ำซึ่งจะมีน้ำหนักเบาและยังสามารถเก็บในสถานะปกติได้โดยไม่ต้องเก็บในสภาพแช่แข็ง มีความสะดวกสำหรับผู้บริโภคทั่วไปและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้ง่าย